

Opiskelijan yksilöohjaus terveysalan ohjatuissa harjoituksissa

Mila Palta

Siina Kuusela

OPINNÄYTETYÖ

Maaliskuu 2025

Sosiaali- ja terveysala

Sairaanhoitajan tutkinto-ohjelma

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala
Sairaanhoitajan tutkinto-ohjelma

PALTTA, MILA & KUUSELA, SIINA:
Opiskelijan yksilöohjaus terveysalan ohjatuissa harjoitteluissa

Opinnäytetyö 39 sivua
Maaliskuu 2025

Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää opiskelijaohjaajien ohjausosaamista terveysalan ohjatuissa harjoitteluissa. Työn tarkoituksena oli tuottaa kolmiosainen videosarja, joka tukee opiskelijaohjaajia yksilöllisen ohjauksen toteuttamisessa ja auttaa opiskelijoita kehittämään ammatillisia taitojaan käytännön harjoitteluympäristössä.

Työssä tarkasteltiin yksilöohjauksen merkitystä opiskelijan oppimisprosessissa, ohjaajien ohjausorientaatiota, tunneällyn roolia sekä kulttuurisensitiivisyyden vaikutusta ohjaustilanteisiin. Lisäksi perehdyttiin ohjauksen laadunvarmistamiseen, palautteen merkitykseen ja reflektiivisyyden tukemiseen.

Videosarjan sisältö suunniteltiin kohderyhmän tarpeisiin perustuen, ja sen tavoitteena oli tarjota konkreettisia keinoja ohjauksen laadun kehittämiseksi. Videoiden avulla pyrittiin tekemään teoreettinen tieto helposti omaksuttavaksi ja käytännönläheiseksi. Jatkokehittämissuunnitelmissa esitettiin videoiden vuorovaikutteisuuden lisääminen sekä laajempi teoriataustan esittely, jotta katsojat ymmärtäisivät käsiteltyjen ilmiöiden syvällisemmän kontekstin.

Asiasanat: opiskelija, ohjattu harjoittelu, ohjausosaaminen, harjoitteluohjaaja

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Nursing

PALTTA, MILA & KUUSELA, SIINA:
Student Guidance in Supervised Clinical Placements in the Healthcare Field

Bachelor's thesis 39 pages
March 2025

The purpose of this thesis was to develop student mentors' guidance skills in supervised clinical placements in the healthcare field. The objective was to produce a three-part video series aimed at supporting mentors in providing individualized guidance and helping students strengthen their practical nursing competencies.

The study examined key elements of individual guidance, such as the mentor's role, emotional intelligence, and cultural sensitivity. It also highlighted the importance of feedback, reflection, and ensuring high-quality, student-centered mentoring. The video series was designed based on the target audience's needs, presenting theoretical concepts in an accessible and practical format.

The findings suggest that short video content can be an effective tool for summarizing complex theoretical ideas, although maintaining a connection to the broader theoretical context is essential. Future development suggestions include adding interactive elements or links to supplemental materials to deepen viewers' understanding. The thesis concludes that well-structured, easily digestible video content can enhance learning and support mentors in providing more effective, individualized guidance in clinical placements.

Key words: student guidance, clinical placements, healthcare mentoring, nursing education

Sisällys

1	JOHDANTO	5
2	KÄSITTEELLINEN VIIITEKEHYS	6
2.1	Opiskelija	7
2.1.1	Opiskelijoiden kokemukset harjoitteluohjauksesta – haasteet ja kehitysalueet	8
2.1.2	Reflektointi.....	9
2.1.3	Itsearviointi	10
2.2	Yksilöohjaus	12
2.3	Terveydenalan ohjatut harjoittelut	12
2.3.1	Hyvän ohjauksen elementit	13
2.4	Harjoitteluohjaaja	14
2.4.1	Tunneäly ja kulttuurisensitiivisyys.....	16
2.4.2	Harjoitteluohjaajan työkalut	19
2.5	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi.....	20
2.6	Opetus- ja kulttuuriministeriö.....	20
2.7	Opetussuunnitelma (TAMK).....	21
3	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TEHTÄVÄT JA TAVOITE.....	22
4	TOTEUTTAMINEN	23
4.1	Toiminnallinen opinnäytetyö.....	23
4.2	Työn suunnittelu.....	23
4.3	Toteutus ja julkaisu	24
5	EETTISYYS	26
6	LUOTETTAVUUS	28
7	POHDINTA	30
8	JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET	32
	LÄHTEET.....	34

1 JOHDANTO

Kliinisen opetuksen tavoitteena on varmistaa, että opiskelija voi soveltaa koulutuksessa hankkimiaan tietoja ja taitoja käytännön hoitotehtävissä. Ohjatuissa harjoitteluissa opiskelija harjoittelee ohjaajiensa tukemana aitoja potilaskohtaamisia ja hoitotyön kliinisiä taitoja. Opiskelijan oppimisprosessissa ohjaajan rooli korostuu, sillä suurin osa käytännön oppimisesta tapahtuu todellisessa potilastyössä.

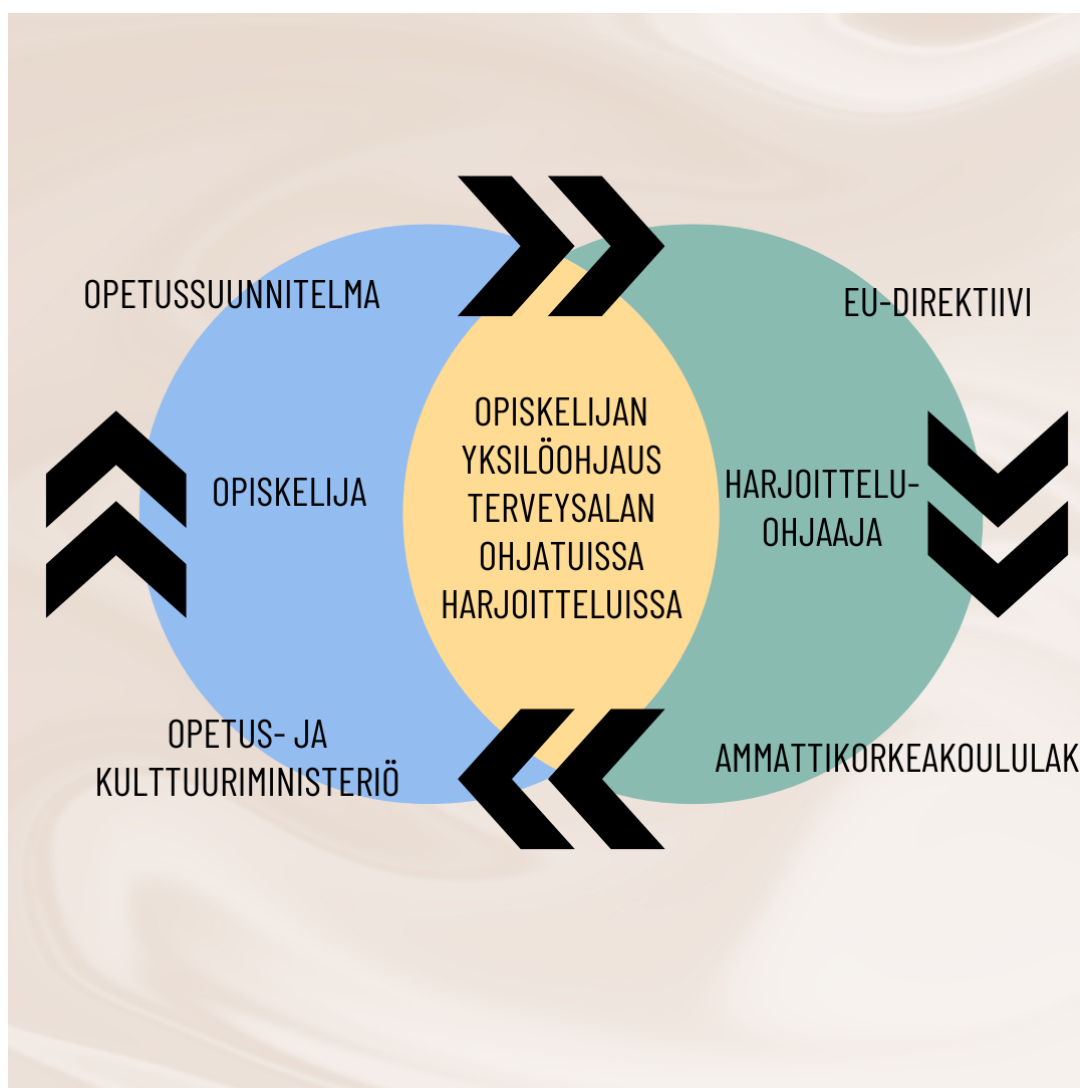
EU-direktiivin mukaan riittävän kliinisen kokemuksen tulee olla opiskelijan hankittavissa ammattitaitoisen henkilökunnan valvonnassa (Direktiivi 2013/55/EU 2013, 20). Tällöin opiskelijaohjaajilla tulee olla tarvittavat valmiudet ohjata opiskelijoita, jotta terveydenalan ammattilaisen osaamisen tavoitteet täyttyvät. Työmarkkinajärjestöt loivat vuonna 2020 ”Opiskelijan ohjaus ja arviointi työpaikalla”-oppaan, joka tarjoaa ohjeistusta työpaikoille opiskelijoiden ohjauksessa. Oppaassa korostetaan tärkeitä elementtejä, kuten työhön perehdytys, opiskelijan yksilöllisten tarpeiden huomiointi ja yhteistyö oppilaitoksen, työnantajan ja ohjaajan välillä. (Onnistuneen ohjauksen periaatteet 2020.)

Opinnäytetyön aiheeksi valittiin opiskelijan yksilöohjaus terveysalan ohjatuissa harjoitteluissa, koska ohjauksen laatu vaikuttaa merkittävästi opiskelijan oppimiseen ja ammatilliseen kehittymiseen. Tavoitteena on tarkastella tekijöitä, jotka vaikuttavat yksilöohjaukseen. Opinnäytetyön tuotos on kolmiosainen videosarja, joka julkaistaan TikTokissa. Videosarja tiivistää opinnäytetyön keskeiset teemat helposti omaksuttavaan ja käytännönläheiseen muotoon, mahdollisesti tarjoten tukea opiskelijaohjauksen kehittämiseen sekä osaltaan varmistamaan, että ohjaus vastaa paremmin opiskelijan yksilöllisiä tarpeita.

2 KÄSITTEELLINEN VIITEKEHYS

Keskeisten käsitteiden määrittely on olennaista opinnäytetyössä kirjoitetun sisällön ymmärtämiseksi. Käsitteellisessä viitekehyksessä avataan seuraavat käsitteet: opiskelija, yksilöohjaus ja terveydenalan ohjatut harjoittelut.

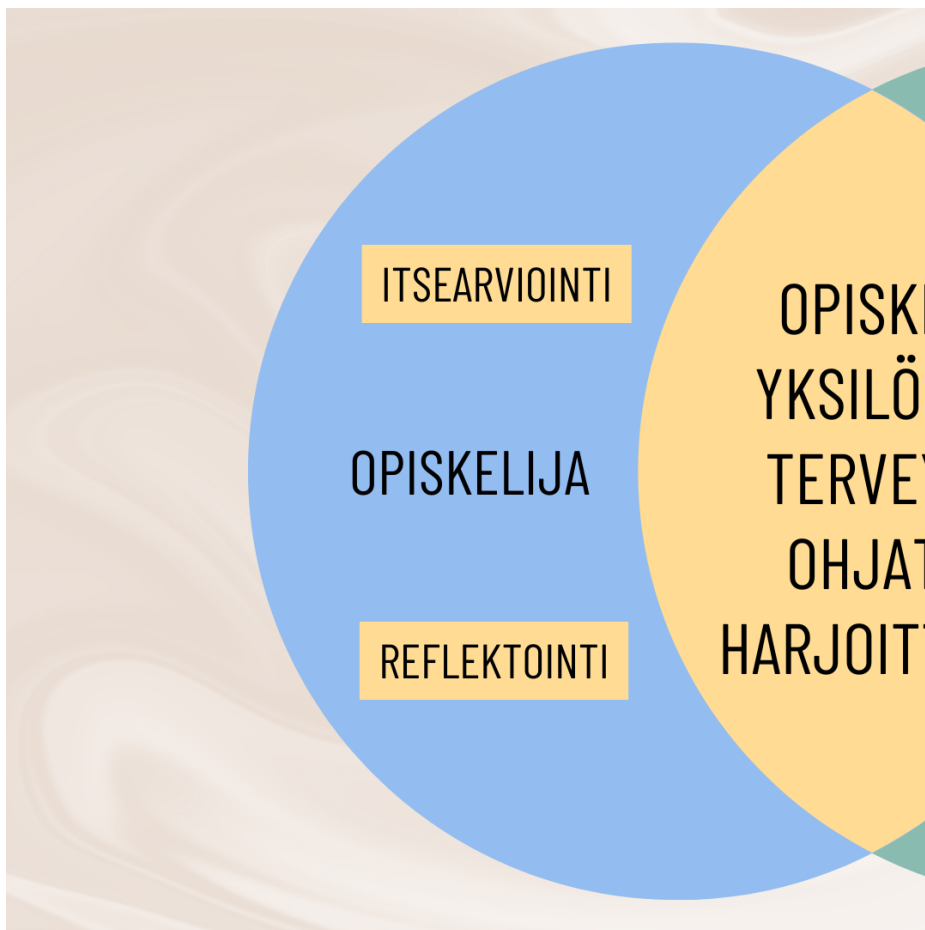
Opinnäytetyössä käsitellään myös terveydenhuollon ohjattuihin harjoitteluihin vaikuttavia tekijöitä, joita kuvataan erillisessä kuviossa (kuvio 1). Lisäksi avataan tarkemmin, miksi tässä opinnäytetyössä on oleellista tarkastella opetus- ja kulttuuriministeriön ohjeistuksia sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivejä, Tampereen ammattikorkeakoulun laatimien opetussuunnitelmien lisäksi. Tarkastelemme harjoitteluohjaajan ohjausosaamiseen vaikuttavia tekijöitä sekä pyrimme tarjoamaan konkreettisia käytännön keinoja ohjausosaamisen kehittämiseksi. Opiskelijan ohjaus on vuorovaikutuksellinen prosessi opiskelijan ja ohjaajan välillä, joten on tärkeää huomioida myös opiskelijan rooli harjoittelussa.

KUVIO 1. KÄSITTEELLINEN VIITEKEHYS

2.1 Opiskelija

Ammattikorkeakoulussa opiskelevalla opiskelijalla tarkoitetaan henkilöä, joka on suorittanut ennen korkeakouluopintoja joko lukion oppimäärän tai ylioppilastutkinnon, ammatillisen perustutkinnon tai ulkomaisen koulutuksen, joka antaa kelpoisuuden korkeakouluopintoihin asianomaisessa maassa (Ammattikorkeakoululaki 2014/932). Opiskelija valitaan ammattikorkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin korkeakoulujen yhteishaussa (Ammattikorkeakoululaki 2014/932). Opinnäytetyössä opiskelijalla tarkoitetaan ammattikorkeakoulussa sairaanhoitajan tutkinto-ohjelmassa opiskelevaa opiskelijaa. Kappaleen kokonaisuuden hahmottamista varten laadittiin diagrammi, joka esittelee opiskelijaan liittyvät keskeiset käsitteet (kuvio 2).

KUVIO 2. OPISKELIJA

2.1.1 Opiskelijoiden kokemukset harjoitteluhjauksesta – haasteet ja kehitysalueet

Vuonna 2017 Tutkiva Hoitotyö -lehdessä julkaistiin tutkimusartikkeli, joka käsitteli terveysalan opiskelijoiden kielteisiä kokemuksia ohjatuissa harjoitteluissa (Teuho, ym. 2017, 1). Tutkimusaineisto kerättiin vuosina 2013 ja 2014 Suomessa yhden yliopistollisen sairaanhoitopiirin erityisvastuualueella CLES+T-mittarin avoimella kysymyksellä opiskelijoilta. Tutkimukseen vastanneita opiskelijoita oli 1 772. Opiskelijoiden kokemukset luokiteltiin ohjauksen järjestämistä, oppimisympäristöä ja henkilöstöä koskeviin tekijöihin. (Teuho, ym. 2017, 1.)

Henkilöstöön liittyvät kielteiset tekijät koskivat yleistä negatiivista suhtautumista ja asennetta opiskelijoiden ohjaamista kohtaan. Opiskelijat nostivat esille vastauksissaan, että he eivät kokeneet olevansa toivottuja työyhteisön jäseniä eikä heitä puhuteltu omalla nimellään. Opiskelijan puhuttelu esimerkiksi sanalla ”opiskelijana” voi korostaa hänen ulkopuolisuuttaan ja antaa ymmärtää, ettei opiskelijalla ole merkitystä yksilönä, eikä häntä tunnusteta osaksi työyhteisöä. Lisäksi hoitohenkilökunnan kielteinen puhe muista opiskelijoista heidän poissa ollessaan voi lisätä opiskelijoiden kokemaa turvattomuutta ja epävarmuutta. Epäselvyys ja se, että opiskelijoille ei kerrota asioita suoraan, horjuttavat turvallisuuden tunnetta ja heikentävät luottamusta opiskelijan ja hoitohenkilökunnan välillä. Tällaisessa tilanteessa on myös riski, että opiskelija joutuu keskittymään oppimisen sijaan siihen, ettei joutuisi itse negatiivisen puheen kohteeksi. Alentava kohtelu, epäkollegiaalisuus ja välinpitämättömyys vaikuttivat opiskelijoiden oppimiseen ja tyytyväisyyteen. (Teuho, ym. 2017, 3).

Ohjaajien puutteelliset ohjaustaidot, epämielekkäät oppimistilanteet ja nimetyn ohjaajan puute nousivat tutkimuksessa esiin merkittävinä ongelmina. Opiskelijat kokivat oppimisprosessinsa heikoksi, koska he saivat liian vähän yksilöllistä ohjausta ja vastuuta. Liian vähäinen vastuun antaminen tai yksilöllisen ohjauksen puute voi antaa opiskelijalle vaikutelman, ettei hänen osaamiseensa tai häneen yksilönä ole perehdytty, tai että hänen osaamiseensa ei luoteta. Opiskelijat kokivat myös palautteen saamisen vähäiseksi. Palautteen antaminen on keskeistä, sillä se auttaa opiskelijaa hahmottamaan omaa kehittymistään harjoittelun aikana. Jos opiskelija ei saa palautetta, hänelle voi syntyä mielikuva, ettei hän suo-

riudu tehtävistään riittävän hyvin, mikä saattaa heikentää ammatillisen identiteetin kehittymistä. Lisäksi oppimiseen varattu aika koettiin riittämättömäksi. Mikäli oppimistilanteille ei anneta riittävästi aikaa, opiskelija voi saada käsityksen, ettei kyseinen asia tai tilanne ole hoitotyön kannalta merkityksellinen. (Teuho, ym. 2017, 4.)

2.1.2 Reflektointi

Reflektoinnilla käsitetään omien odotusten, tunteiden ja ajatusten tunnistamista, niiden ilmaisua ja käsittelyä. Oppimisen kannalta reflektointi on välttämätöntä, koska se kehittää opiskelijoiden ajattelua ja kykyä yhdistää hoitotyön käytäntöjä ja teoretietoaa. Reflektointia tarvitaan erityisesti silloin, kun opiskeltavassa asiassa tavoitellaan syvällistä oppimista, joka edellyttää teoreettisen tiedon ja käytännön yhteyden ymmärtämistä. (Saaranen, Koivula, Mikkonen, Hemberg & Salminen, 2023.) Reflektiiviseen ajatteluun kuuluu kyky arvioida omaa oppimista, ajattelua sekä ominaisuuksiaan oppijana, huomioiden omat rajoitteet ja lisätiedon tarpeen (Saaranen ym., 2023).

Reflektointitaidot ovat yksilöllisiä riippuen oppimistyylistä, oppimistilanteesta ja kyvystä reflektoida. Reflektointitaitoja tulisi kehittää harjoittelun aikana, koska opiskelija ja ohjaaja voivat reflektoida yhdessä uutta tietoa oppimistilanteista ja peilata sitä olemassa olevaan tietoon. (Saaranen ym., 2023.)

Patel ja Metersky (2022) kuvaavat, että laadukas reflektointi kehittää ammattitaitoa ja ammatti-identiteettiä, sekä auttaa sairaanhoitajia jäsentämään ajatteluun ja arvioimaan kokemuksistaan kertynyttä hiljaista tietoa kriittisesti. Se syventää ymmärrystä, tuo uusia näkökulmia ajatteluun ja käytäntöihin sekä auttaa tunnistamaan tiedon puutteita. Tämä edistää kriittistä ajattelua ja itseohjautuvaa oppimista. (Patel & Metersky, 2022.) Sairaanhoidajan on tärkeää tunnistaa tietämyksensä rajat, jotta ammatissa voi hakea tarvittavaa lisätietoa ja tukea. Uuden tiedon ymmärtäminen rohkaisee muutokseen hoitotyössä, ja reflektiivinen käytäntö tukee tiedon soveltamista käytännössä. Parantuneet arviointitaidot ja lisääntynyt tieto voivat tehostaa hoitosuunnittelua ja parantaa potilaiden hoitotuloksia. Patel ja Metersky (2022) kuvaavat reflektion vaikutuksia osana työtä ja ammatillista kasvua (kuvio 3). (Patel & Metersky, 2022.)

Arponen, Hiirikoski ja Kantola (2020) kuvaavat fysioterapeuttiopiskelijoiden reflektointitaitojen kehittyneen, kun reflektointia on toteutettu aktiivisesti ohjatussa harjoittelussa. Opiskelijat raportoivat oppineensa reflektion tärkeyden ja arvon ammatillisessa kasvussa sekä hyödyntämään reflektiota opiskelussa mutta myös työelämässä (Arponen ym., 2020, 101).

KUVIO 3. REFLEKTION SEURAUKSET (Mukaien Patel & Metersky 2022, muokattu)

2.1.3 Itsearviointi

Itsearviointi ja reflektointi liittyvät vahvasti toisiinsa. Reflektoinnissa opittuja asioita peilataan aiempiin ajatuksiin ja kokemuksiin, ja itsearvioinnissa tarkastellaan omaa suoritusta suhteessa arviointikriteereihin. (Saaranen ym., 2023).

Itsearviointi on merkittävä osa opiskelijan ohjattua harjoittelua. Opiskelija luo harjoittelulle tavoitteet harjoittelun alussa, joka ohjaa opiskelijan oppimista harjoittelun aikana. Harjoittelun päätteeksi opiskelija arvioi omaa osaamistaan suhteessa tavoitteisiinsa realistisesti. (Opetussuunnitelma 2021.) Vaikka itsearviointi

tukee opiskelijan ammatillista kehitystä, siihen liittyy myös haasteita, joita opiskelija ei välttämättä itse tunnista. Yksi tällainen haaste on Dunning-Kruger-efekti, joka on systemaattinen ajattelun vinouma. Sen mukaan heikosti suoriutuvat henkilöt eivät useinkaan tunnista omia puutteitaan tai niiden laajuutta suhteessa muihin ihmisiin (Dunning & Kruger, 1999).

Psykologian tutkijat David Dunning ja Justin Kruger (1999) julkaisivat tutkimuksen, jossa opiskelijoiden piti arvioida omaa osaamistaan tietyissä tehtävissä. Tutkimuksessa huonoiten suoriutuneet opiskelijat arvioivat itsensä keskiarvon yläpuolelle, osa jopa parhaiten suoriutuneiden joukkoon (Dunning & Kruger, 1999). Vastaava tutkimus suoritettiin uudelleen vuonna 2008, joka kumosi vaihtoehtoiset selitykset Dunning-Kruger-efektille. Myös tässä tutkimuksessa todettiin, että ihmisten pätemättömyys estää heitä tunnistamasta omia puutteitaan (Ehrlinger, Johnson, Banner, Dunning, Kruger, 2008).

Tutkimuksissa havaittiin, että heikosti suoriutuvat opiskelijat eivät tunnistanee epäonnistumistaan edes tutuissa tilanteissa. He yliarvioivat jatkuvasti suorituksiinsa, vaikka olivat saaneet toistuvasti palautetta osaamisensa tasosta. Tämä voidaan nähdä haasteellisena erityisesti sairaanhoitajaopiskelijoilla, joilla on aiempaa kokemusta alalta tai jo suoritettu terveystieteen tutkinto. Käsitys sairaanhoitajakoulutuksen aikana hankitusta osaamisesta ei välttämättä ole realistinen, sillä se voi perustua jo aiemmin terveystieteen työssä tai opinnoissa muodostuneeseen käsitykseen omista taidoista ja osaamisesta. (Ehrlinger ym., 2008.)

Elämäkokemuksen ei havaittu vaikuttavan omien puutteiden tunnistamiseen, vaan itsereflektiokyvyn kehittäminen edellyttää muita keinoja. Loogisen päättelykyvyn ja oppimismyönteisen ajattelutavan tukeminen nähdään suoritustaitoja parantavina tekijöinä. Oppimismyönteinen ajattelutapa tarkoittaa, että opiskelija ymmärtää älykkyyden ja kykyjen olevan kehitettävissä. Opiskelijat, jotka sisäistävät tämän käsityksen, tekevät huomattavasti tarkempia itsearvioita kuin ne, jotka pitävät älykkyyttä muuttumattomana ominaisuutena. (Ehrlinger ym., 2008.) Harjoitteluohjaaja voi tukea opiskelijaa tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehityskohteitaan paitsi tarjoamalla tietoa myös rohkaisemalla ajattelemaan älykkyyttä sekä loogista ajattelua kehittyvänä.

2.2 Yksilöohjaus

Vehviläisen (2020) laaja-alaisen määritelmän mukaan ohjaus on vastavuoroista yhteistoimintaa, jossa ohjattava kehittyi omien tavoitteidensa mukaisesti. Ohjauksessa sekä ohjattavan että ohjaajan toimijuus vahvistuvat. (Vehviläinen 2020.)

Yksilöohjaus on terveysalan opiskelijoiden yleisin ohjausmuoto. Yksilöohjauksessa opiskelijalle nimetään 1–2 henkilökohtaista harjoitteluohjaajaa. Ohjaajat toimivat oppimisen tukena ja ohjaajina opiskelijalle. Ohjaajien vastuulla on arvioida opiskelijan osaamista ja luoda oppimista tukevia toimintaympäristöjä. (Pirkanmaan hyvinvointialue n.d.) Opinnäytetyössä ohjauksella tarkoitetaan yksilöohjausta.

2.3 Terveystieteiden ohjatut harjoittelut

Tampereen ammattikorkeakoulussa sairaanhoitajan tutkinto-ohjelmaan sisältyy 11 ohjattua harjoittelujaksoa todellisissa hoitoympäristöissä, vastaten yhteensä 75 opintopistettä (Opetussuunnitelma 2021). Tämä harjoittelumäärä perustuu Euroopan unionin direktiiviin 2013/55/EU, joka edellyttää sairaanhoitajien koulutuksessa vähintään 4 600 tunnin kokonaisuutta kliinistä ja teoreettista opetusta (Direktiivi 2013/55/EU 2013, 20). Kliinisen opetuksen keston tulee olla vähintään puolet tutkinnon kestosta, ja sen tulisi tapahtua tilanteissa, joissa opiskelija pääsee osallistumaan hoitoryhmän jäsenenä tai suoraan vuorovaikutukseen sairaan tai terveen henkilön hoidossa (Direktiivi 2013/55/EU 2013, 20). Ohjatut harjoittelut edistävät terveydenalan opiskelijoiden ammattitaitoa, ja tukevat ammatti-identiteetin kehittymistä sekä syventävät laaja-alaista, näyttöön perustuvaa tietoa ihmisestä kokonaisuutena (Opetussuunnitelma 2021).

Kliinistä osaamista on käsitteenä vaikea määritellä, mutta englanninkielisessä kirjallisuudessa käsitettä kuvaa ”nursing competency”. Käsite kuvaa sairaanhoitajan kliinistä osaamista ja pätevyyttä. Tarkemmin se pitää sisällään teoreettisen tietämyksen sekä käytännön osaamisen taidot sekä kyvykkyyden suoriutua työtehtävistä oikein ja mallikkaasti. (Axley 2008.) Tässä opinnäytetyössä kliinisellä osaamisella ja kliinisillä taidoilla tarkoitetaan erityisesti terveydenalan opiskelijan tai

terveydenalan ammattilaisen käytännön taitoja potilastyössä, kuten potilaan peseytymisen tai pukeutumisen avustamista.

2.3.1 Hyvän ohjauksen elementit

Vehviläinen (2020) määrittelee ohjauksen laaja-alaisesti institutionaalisenä yhteistoimintana, jossa ohjaaja keskittyy oppijan oppimisen edistämiseen ja oppimisprosessin ohjaamiseen. Hyvä ohjaus edellyttää ohjaajalta kykyä dialogiin eli aitoon vuorovaikutukseen oppijan kanssa.

Hyvä ohjaus sisältää useita elementtejä, mutta niiden merkitystä ja vaikutusta ei aina täysin ymmärretä. Myös ne tekijät, jotka johtavat ohjauksen haasteisiin, jäävät usein tunnistamatta. (Vehviläinen 2020). Hoitotiede-lehdessä julkaistussa tutkimusartikkelissa haluttiin arvioida, parantaako interventio (esimerkiksi koulutus tai muu kehittämistoimi) opiskelijaohjaajien osaamista ja taitoja heidän ohjatessaan opiskelijoita kliinisessä ympäristössä. Tutkimuksessa havaittiin, että ohjaajat hallitsevat hyvin opiskelijan tiedollisen oppimisen tukemisen sekä kehittävän palautteen antamisen. Kehityskohdiksi nousivat kuitenkin tavoitteellinen ohjaus ja opiskelijalähtöinen palaute. Lisäksi resurssipuutteet ja ohjauksen käytäntöjen puutteellinen tunnistaminen heikensivät ohjauksen laatua. (Ruuskanen ym. 2018).

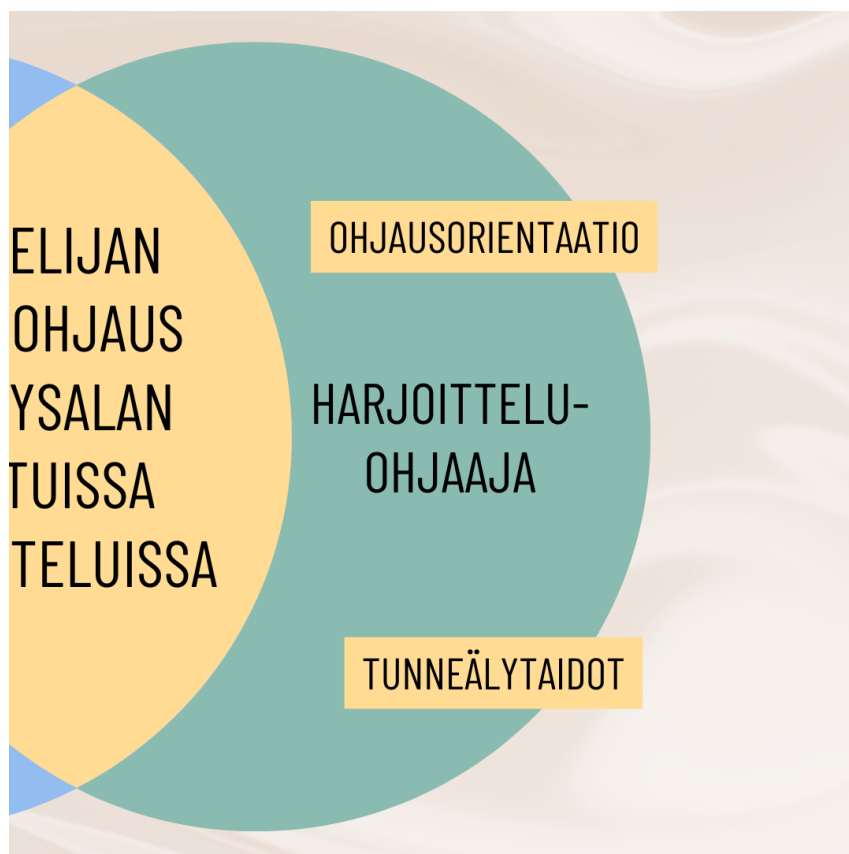
Ohjaajan työkokemus vaikuttaa merkittävästi hänen kykyynsä tunnistaa ja hyödyntää opiskelijaohjauksikäytäntöjä sekä motivoida opiskelijoita. Työkokemus tukee ohjaajaa niin ohjausprosessien hallinnassa kuin opiskelijoiden motivaation vahvistamisessa, mikä puolestaan parantaa ohjauksen laatua ja tehokkuutta. (Ruuskanen ym. 2018). Toisaalta tutkimusten mukaan ohjaajakoulutuksella on suurempi vaikutus ohjausosaamiseen kuin työkokemuksella. Näin ollen työkokemus ei yksinään kerro ohjaajan kyvystä antaa laadukasta ohjausta, eikä se korreloi suoraan ohjausosaamiseen. (Kukkohovi ym. 2020.)

Ohjauksen laadun varmistaminen edellyttää ohjaajilta ammatillisen osaamisen ja pedagogisten taitojen lisäksi kykyä reflektoida omaa toimintaansa ja tunnistaa opiskelijan yksilölliset tarpeet. Ohjauksen yksilöllisyys korostui myös Teuhon ym. (2017, 4) tutkimuksessa, ja tämä on linjassa myös EU:n (2021) suositusten

kanssa, jotka painottavat opiskelijan tarpeiden huomioimista, kliinistä asiantuntijuutta sekä organisaation resurssien merkitystä opiskelijaohjauksessa. (Mikkonen ym. 2021.) Kehittämistoimilla, kuten ohjaajakoulutuksella ja riittävien resurssien turvaamisella, voidaan merkittävästi parantaa ohjauksen tavoitteellisuutta ja opiskelijälähtöisyyttä.

2.4 Harjoitteluohjaaja

Gopee (2015) ja Johnson (2015) kuvaavat sairaanhoitajaohjaajaa keskeisenä tukena, joka yhdistää opettamisen, tukemisen ja roolimallina toimimisen. Tässä opinnäytetyössä käytetään sairaanhoitajaohjaajasta termejä harjoitteluohjaaja tai lyhyemmin ohjaaja. Kappaleen kokonaisuuden hahmottamista varten laadittiin diagrammi, joka esittelee harjoitteluohjaajaan liittyvät keskeiset käsitteet (kuvio 4).

KUVIO 4. HARJOITTELUOHJAAJA

Tampereen ammattikorkeakoulun mukaan harjoittelun tavoitteena on perehdyttää opiskelija käytännön työtehtäviin ja tukea ammatillisten taitojen soveltamista

työelämässä (TAMK 2024). Yleissairaanhoitajan osaamisvaatimuksissa edellytetään, että opiskelija kehittää oman sairaanhoitajan ammatti-identiteettinsä ja kykenee toimimaan hoitotyössä asiantuntijan roolissa ottaen vastuuta työskenteleensä seurauksista (Opetussuunnitelma 2021).

Ohjauksen keskeisenä tavoitteena voidaan pitää asiantuntijuuden ja ammatti-identiteetin kehittymistä. Vähäsantanen (2007) määrittelee ammatti-identiteetin käsityksenä itsestään ammatin edustajana, johon sisältyvät uskomukset, tavoitteet ja arvot. Harjoitteluohjaaja vaikuttaa omalla toiminnallaan ja ohjauksellaan opiskelijan hoitotyöhön liittyviin arvoihin ja uskomuksiin. Tämä voi olla myönteinen prosessi, jossa opiskelija omaksuu potilaslähtöisiä arvoja ja toimintamalleja hoitotyössään. Toisaalta on myös mahdollista, että opiskelija omaksuu ohjaajaltaan haitallisia ajatusmalleja ja arvoja, mikä voi vaikuttaa negatiivisesti hänen ammattikäytäntöihinsä.

Ohjauksessa tulisi välttää valmiiden ratkaisujen tarjoamista ja pyrkiä vahvistamaan opiskelijan toimintakykyä. Valmiiden ratkaisujen sijaan ohjaaja opastaa opiskelijoita itse asettamaan ongelman ja löytämään siihen vastauksen, samalla etsien uutta tietoa. Pedagogiseen osaamiseen kuuluu harjoitteluohjaajan kyky ohjata opiskelijaa ymmärtämään, omaksumaan ja syventämään tietämystään opiskeltavasta aiheesta harjoittelun aikana. (Tiainen, 2017.)

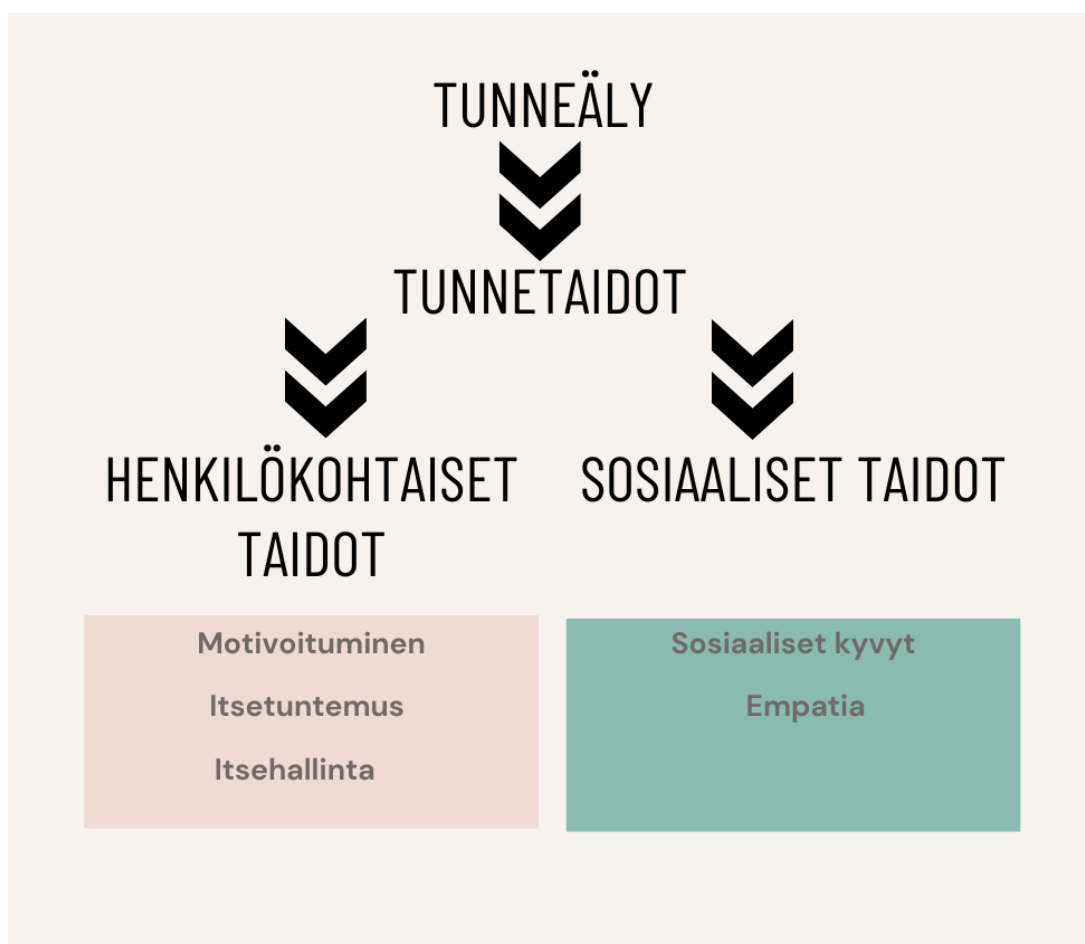
Harjoitteluohjaajan ohjausorientaatiolla on merkittävä vaikutus ohjauksen laatuun ja sen käytännön toteutukseen. Käsitettä "ohjausorientaatio" ei ole tarkasti määriteltä, mutta Poznanskin ja McLennanin (2003) mukaan se viittaa ohjaajan teoreettiseen valintaan ohjausmenetelmistä. Tämä valinta perustuu neljään eri ohjausteoreettiseen lähestymistapaan: kognitiivis-behavioraaliseen, psykodynaamiseen, perhesysteemikeskeiseen ja kokemukselliseen, jotka muovaavat ohjauksen laatua ja käytäntöjä keskittymällä oppijan ajatteluun, tunteisiin, sosiaaliin vuorovaikutuksiin ja henkilökohtaisiin kokemuksiin (Poznanski & McLennan 2003). Vastaavasti Varlami ja Bayne (2007) määrittivät ohjausorientaation teoreettisten valintojen pohjalta, joissa ohjaajat voivat soveltaa kognitiivis-behavioraalista, asiakaskeskeistä tai psykodynaamista lähestymistapaa, jotka vaihtelevat keskittyen ajattelumallien, itseilmaisun ja tiedostamattomien prosessien muokkaamiseen.

Korhosen (2008, 84–92) mukaan ohjausorientaatio vaihtelee eri ohjaajien välillä ja kuvastaa heidän suhtautumistaan ohjaukseen sekä sitä, mitkä asiat he kokevat keskeisiksi ohjauksessa. Ohjausorientaatio rakentuu neljästä ydinalueesta: työkontekstista, vuorovaikutuksesta, ohjausstrategiasta ja ohjaajaidentiteetistä, jotka kaikki heijastavat ohjaajan suhtautumista ohjaukseen ja sen käytännön toteutumiseen (Korhonen 2008). Ohjaajan tunneälytaidot ja reflektiivisyys korostuvat, jotta oman ohjausorientaation tarkastelu tai sen aktiivinen muovaaminen opiskelijalähtöiseksi olisi mahdollista. Ohjaajan tulee tiedostaa ja tunnistaa esimerkiksi ikään, kulttuuristaustaan tai muihin vastaaviin tekijöihin liittyvät erot ja ottaa ne huomioon ohjaustoiminnassaan. Kun ohjaaja kykenee tunnistamaan opiskelijan osaamisen tason ja antamaan työtehtäviä sen mukaisesti, tämä tukee myös yksilöllistä oppimista.

2.4.1 Tunneäly ja kulttuurisensitiivisyys

Tunneälyn ja kulttuurisen herkkyyden kehittäminen ovat keskeisiä tekijöinä harjoitteluohjaajan työssä. Yhdysvaltalainen psykologian tohtori Daniel Goleman (1997, 1999) määrittelee tunneälyn kyvyksi hallita omia tunteita ja ymmärtää muiden emotionaalisia tarpeita. Ohjaaja voi kehittää tätä taitoa parantamalla itsetuntemustaan, empatiaansa ja vuorovaikutustaitojaan. Goleman (1999, 40) korostaa, että tunneälyn osa-alueet, kuten empatia ja sosiaaliset taidot, ovat keskeisiä tunnetaidoissa.

Tunnetaidot ovat konkreettisia ja havaittavia ominaisuuksia, joita hyödynnetään esimerkiksi hoitotyössä tai ohjaustehtävissä. Tunneälytaitojen kehittäminen mahdollistaa aidon yhteyden luomisen opiskelijoihin ja auttaa ymmärtämään heidän tarpeitaan paremmin. Lisäksi nämä taidot tukevat vuorovaikutusta potilastyössä. Goleman (1999, 42–43) on luonut tunnetaitojen yleisluokituksen, josta on laadittu taulukko teorian hahmottamiseksi (kuvio 5).

KUVIO 5. TUNNEÄLYTAIDOT

Yksinkertaistettuna henkilökohtaiset taidot määrittävät, kuinka hyvin tulemme toimeen itsemme kanssa, kun taas sosiaaliset taidot määrittävät, kuinka hyvin toimimme muiden kanssa. Ohjausorientaation kannalta on tärkeää tarkastella henkilökohtaisista taidoista erityisesti ohjaajan itsehallintaa, sillä se vaikuttaa siihen, miten hän säätelee omia tunnetilojaan, mielihalujaan ja voimavarojaan. Itsehallintaan kuuluvat luotettavuus, tunnollisuus, innovatiivisuus, joustavuus ja itsekuinalaisuus. (Goleman 1999, 42–43.)

Itsehallinta vaikuttaa merkittävästi siihen, kuinka hyvin ohjaaja noudattaa ammatitiettiikkaa sekä suhtautuu avoimesti ja ennakkoluulottomasti uusiin ajatuksiin, näkökulmiin ja tietoihin. Itsehallinta luo perustan ohjaajan ja opiskelijan väliselle luottamukselle ja tehokkaalle vuorovaikutukselle. Ohjaajan kyky hallita omia tunteitaan ja voimavarojaan luo turvallisen oppimisympäristön, jossa opiskelija voi kasvaa ja kehittyä. Samalla ohjaajan joustavuus ja avoimuus uusille ideoille rikastuttavat opiskelijan oppimiskokemusta, lisäävät motivaatiota ja vahvistavat luottamusta ohjaajaan. (Goleman 1999, 104–120.)

Empatia on kyky ymmärtää ja jakaa toisen tunteita ja näkökulmaa. Se sisältää sekä toisen ajatusten ymmärtämisen (kognitiivinen empatia) että myötätunnon ja tunne-eläytymisen (emotionaalinen empatia). (Goleman 1999, 159–162.) Harjoitteluohjaajan empatia ilmenee muun muassa siinä, kuinka ohjaaja tunnistaa opiskelijan kehitystarpeet ja tukee heidän kykyjensä kehittymistä tarjoamalla tehtäviä, jotka ovat sekä haastavia että kehittäviä (Goleman 1999, 173).

Kulttuurisensitiivisyys puolestaan tarkoittaa herkkyyttä ja kykyä ymmärtää eri taustoista tulevia ihmisiä. Terveystieteiden tutkimuskeskus (2024) korostaa, että kulttuurisensitiivinen työote auttaa toimimaan monikulttuurisessa ympäristössä sekä ammattilaisena että asiakkaan kohtaamisessa. (THL 2024.) Harjoitteluohjaaja voi vahvistaa kulttuurista herkkyyttään perehtymällä eri kulttuurien erityispiirteisiin, refleктоimalla omia ennakkoluulojaan ja olemalla avoin oppimaan uutta. Kulttuurisensitiivisyyden taito voi auttaa opiskelijoita ymmärtämään paremmin kulttuurisia eroja ja niitä arvoja, jotka vaikuttavat potilaiden käyttäytymiseen ja hoitovalintoihin.

Harjoitteluohjaaja voi kehittää kulttuurisensitiivisyyttään erilaisten kulttuuriin liittyvien harjoitteiden avulla. Tähän kuuluu kulttuurien välisiä eroavaisuuksia koskevan tiedon syventäminen sekä oman kulttuurisen taustan reflektointi. Esimerkiksi kulttuuristen arvojen ja käytäntöjen tarkastelu voi auttaa ohjaajaa ymmärtämään opiskelijan käyttäytymistä ja tunteita syvällisemmin. Lisäksi ohjaaja voi hyödyntää kulttuurisesti sensitiivisiä harjoituksia, kuten keskusteluja kulttuurien välisistä eroista, jotka parantavat vuorovaikutustaitoja ja edistävät opiskelijan kehitystä monikulttuurisessa työympäristössä. (THL 2024.)

Terveysalalla työskentelevät ohjaajat kohtaavat usein emotionaalisesti kuormittavia tilanteita, joissa sekä itsensä että muiden tunteiden tunnistaminen ja hallinta on elintärkeää. Esimerkiksi tilanteet, joissa opiskelija kokee epävarmuutta tai stressiä, vaativat ohjaajalta paitsi ammatillista itsehillintää, mutta myös kykyä ymmärtää ja tukea opiskelijaa hänen tunne-elämänsä ja tarpeidensa perusteella. Tämä on erityisen tärkeää, koska terveysalan opiskelijat valmistautuvat työskentelemään asiakaslähtöisessä ympäristössä, jossa empaattinen vuorovaikutus ja

kulttuurisensitiivinen lähestymistapa voivat vaikuttaa suoraan hoidon laatuun ja potilasturvallisuuteen (Lääkärietiikka 2021, 80).

2.4.2 Harjoitteluohjaajan työkalut

Tunneälyn osalta aivot käsittelevät tunteita pääasiassa manteliumakkeessa, joka on keskeinen ihmisen tunneprosessoinnissa (Goleman 1997, 35–37). Aivojen plastisiteetti eli muovautuvuus mahdollistaa uusien aivoyhteyksien muodostumisen ja vahvistumisen jatkuvan harjoittelun ja toistojen kautta. Tämä tarkoittaa, että emotionaalisten taitojen harjoittaminen voi edistää tunteiden hallintaa sekä parantaa itsehillintää, empatiaa ja muita tunneälyn osa-alueita. Varhainen vuorovaikutus ja tunteiden käsittely vaikuttavat merkittävästi aivojen kehitykseen ja toimintaan. (Mäntymaa, Luoma, Puura, & Tamminen, 2003.)

Harjoitteluohjaajien tunneälytaitojen kehittäminen edellyttää systemaattisia harjoituksia ja menetelmiä, joiden avulla ohjaaja voi kehittää vuorovaikutustaitojaan, empatiaansa ja itsehallintaansa. Erityisesti reflektiivinen kuuntelu on keskeinen väline näiden taitojen parantamiseksi, sillä se edistää empaattista vuorovaikutusta ja mahdollistaa ohjaajalle opiskelijan tunteiden ja tarpeiden syvällisemmän ymmärtämisen. Reflektiivinen kuuntelu ei rajoitu pelkästään sanalliseen viestintään, vaan siihen kuuluu myös opiskelijan tunteiden ja kehon kielen havaitseminen ja niihin reagoiminen. Tämä lähestymistapa tukee luottamuksellisen suhteen rakentamista opiskelijaan, edistäen hänen ammatillista kehitystään. Goleman (1999) korostaa, että reflektiivinen kuuntelu parantaa tunteiden tunnistamista ja edistää empatian ilmenemistä vuorovaikutuksessa, mikä osaltaan vahvistaa ohjaajan kykyä tukea opiskelijan oppimista. (Goleman 1999, 159–162.)

Itsehallinnan kehittäminen edellyttää, että harjoitteluohjaaja kykenee tunnistamaan omat tunteensa ja reaktionsa erilaisissa tilanteissa, erityisesti stressaavissa tai haastavissa vuorovaikutustilanteissa. Tämä prosessi saattaa vaatia konkreettisten itsehillintäteknikoiden, kuten hengitysharjoitusten, meditaation tai mindfulness-harjoitusten, systemaattista harjoittamista. (Goleman 1999, 104–120.) Näiden teknikoiden avulla ohjaaja voi säädellä omia tunteitaan ja reaktioitaan, mikä puolestaan mahdollistaa rauhallisemman ja tasapainoisemman vuorovaikutuksen opiskelijan kanssa. Itsehallinnan kehittäminen on keskeistä, sillä

se tukee ohjaajan kykyä säilyttää ammatillinen ja empaattinen ote kaikissa vuorovaikutustilanteissa, parantaen näin ohjausprosessin laatua.

Palautteen antaminen ja vastaanottaminen ovat keskeisiä vuorovaikutustaitoja, joiden kehittäminen on olennaista harjoitteluohjaajan työssä. Rakentava ja kannustava palaute tukee opiskelijan kehittymistä ja parantaa ohjausprosessin tehokkuutta. Tällöin on tärkeää hyödyntää positiivista kielenkäyttöä ja keskittyä opiskelijan vahvuuksiin samalla, kun annetaan kehitysehdotuksia. Palautteen tulee kohdistua nimenomaan henkilön toimintaan, ei hänen henkilökohtaisiin piirteisiinsä. (Balon 2022.) Tämä lähestymistapa luo avoimen ja turvallisen ilmapiirin, jossa opiskelija ei pelkää epäonnistumisia, vaan kokee virheensä mahdollisuutena oppimiseen ja kehittymiseen.

2.5 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi

Opinnäytetyön teoria pohjautuu pitkälti asetuksiin ja lakeihin, jotka määrittelevät ammattikorkeakoulujen toimintaa ja opetusta. Opinnäytetyössä lähteenä käytetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2013/55/EU ja 2005/36/EY. Molemmat direktiivit käsittelevät ammattipätevyyden tunnustamista Euroopan unionin jäsenmaissa (Direktiivi 2013/55/EU 2013, 1). EU-direktiivin 2005/36/EY tarkoituksena on vahvistaa säännöt, joita jäsenvaltion tulee noudattaa ammattipätevyyden saavuttamiseksi (Direktiivi 2005/36/EY 2005, 11). Opinnäytetyön kannalta on merkittävää hyödyntää teoreettisina lähtökohtina EU-direktiivejä 2013/55/EU ja 2005/36/EY, sillä valtioneuvoston asettamassa ammattikorkeakoululaissa 932/2014 määritellään, että sairaanhoitajien (AMK) ja kättilöiden (AMK) koulutuksen tulee täyttää EU:n asettamat lainsäädännön vaatimukset (Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 2014/1129). Sairaanhoitajien tutkinto-ohjelma perustuu kansainväliseen sopimukseen, jota Suomessa noudetaan ja jonka pohjalta sairaanhoitajia valmistuu Suomessa vuosittain.

2.6 Opetus- ja kulttuuriministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö ohjaa Suomen korkeakoulujärjestelmää ja vastaa korkeakoulupolitiikan toimeenpanosta ja suunnittelusta, sekä ohjaa korkeakoulujärjestelmää (Opetus- ja kulttuuriministeriö n.d.) Opetus- ja kulttuuriministeriö toimii ammattikorkeakoulujen pääasiallisena rahoittajana, jonka lisäksi se myös ohjaa ja valvoo ammattikorkeakoulujen toimintaa (Opetus- ja kulttuuriministeriö n.d.).

Opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaa pääasiallisesti Tampereen ammattikorkeakoulun toimintaa, joka tarjoaa mahdollisuutta opiskella sairaanhoitajan tutkinto-ohjelmassa. Opetus- ja kulttuuriministeriön jakaman perusrahoituksen määrät jaetaan ammattikorkeakoulujen kesken, jolloin tarkastellaan ammattikorkeakoulujen koulutusta sekä tutkimus- ja kehittämistoimintaa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö n.d.) Ammattikorkeakoulut tekevät aktiivista yhteistyötä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa, jolloin heillä on merkittävä rooli ammattikorkeakoulujen toiminnassa. Aktiivisen yhteistyön katsotaan olevan perustelu opetus- ja kulttuuriministeriön hyödyntämisessä teoreettisena lähtökohtana opinnäytetyössä.

2.7 Opetussuunnitelma (TAMK)

Opinnäytetyössä hyödynnetään Tampereen ammattikorkeakoulun sairaanhoitajien tutkinto-ohjelman opetussuunnitelmaa, joka on vahvistettu vuonna 2021. Opetussuunnitelmaan viitataan työssä lyhenteellä OPS. Vuonna 2019 hyväksytyssä opetussuunnitelmassa opiskelijoilla oli yhteensä seitsemän ohjattua harjoittelua, mukaan lukien vaihtoehtoiset ammattiopinnot (Opetussuunnitelma 2019).

Vuoden 2021 päivitetystä opetussuunnitelmasta harjoitteluiden määrä on kasvanut siten, että harjoitteluita on yhteensä yksitoista, sisältäen syventävien opintojen vaihtoehtoiset harjoittelut. Uudessa opetussuunnitelmassa korostetaan ohjattujen harjoittelujen monipuolisuutta ja niiden sijoittumista eri hoitotyön alueille. (Opetussuunnitelma 2021.) Tampereen ammattikorkeakoulu on ulkoistanut suuren osan käytännön oppimisesta ja teorian vakiintumisesta ohjattuihin harjoitteluihin vuonna 2021 uudistetun opetussuunnitelman (lyhyemmin OPS21) myötä. Vertailun vuoksi on olennaista tarkastella myös vuoden 2019 opetussuunnitelmaa (lyhyemmin OPS19) sairaanhoitajan tutkinto-ohjelmassa.

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TEHTÄVÄT JA TAVOITE

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa videosarja opiskelijan yksilöohjauksesta terveysalan ohjatuissa harjoitteluissa.

Opinnäytetyön tehtävänä on vastata kysymykseen:

Minkälaisia asioita tulisi huomioida opiskelijan yksilöohjauksessa terveysalan ohjatuissa harjoitteluissa?

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kehittää harjoitteluohjaajien ohjausosaamista ja siten tukea terveysalojen harjoittelupaikoilla toimivia harjoitteluohjaajia, jotta voitaneen varmistaa terveysalan opiskelijoiden oppiminen käytännön harjoitteluympäristöissä.

4 TOTEUTTAMINEN

4.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Opinnäytetyö toteutetaan toiminnallisena opinnäytetyönä, jonka tuotteena on kolmiosainen videosarja, joka on suunnattu terveysalan opiskelijoille ja terveysalan harjoittelupaikkojen opiskelijaohjaajille.

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyön menetelmistä toiminnallisessa opinnäytetyössä yhdistyy käytännön tekeminen sekä tutkimuksellinen lähestymistapa. Lopputuloksena toiminnallisessa opinnäytetyössä voi olla esimerkiksi jokin tapahtuma, tuote tai palvelu. Oleellista on, että toiminnallisessa opinnäytetyössä luodaan opinnäytetyön raportti esimerkiksi artikkelin tai portfolion muodossa, jossa kuvataan taustalla vaikuttavia tekijöitä perustellusti. (Kostamo, Airaksinen & Vilka 2022, 1.1.) Toiminnallisen opinnäytetyön piirteet näkyvät erityisesti siten, että tuotoksena syntyvä videosarja perustuu kohderyhmän tarpeisiin ja käytännön sovelluttavuuteen.

Opinnäytetyö raportoidaan kirjallisessa muodossa Tampereen ammattikorkeakoulun opinnäytetyön ohjeiden mukaisesti. Kirjallinen osuus opinnäytetyöstä julkaistaan Theseuksessa. (TAMK 2024.) Theseus on Suomen ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry:n tarjoama palvelu. Theseukseen tulee näkyviin kaikki Suomessa julkaistut ja tehdyt ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöt. (Theseus n.d.)

4.2 Työn suunnittelu

Tuotoksen suunnittelussa hyödynnettiin laajasti saatavilla olevaa tietoa ja kohderyhmän tarpeisiin liittyviä näkökulmia. Kohderyhmä koostuu terveysalan opiskelijoista ja harjoitteluohjaajista, joten videosarjan sisältö suunniteltiin heidän tarpeitaan ajatellen. Sisältöä varten perehdyttiin jo olemassa oleviin tutkimuksiin, hankkeisiin, kirjallisuuteen sekä oppimateriaaliin, jota opiskelijan ohjaukseen tai sen taustalla vaikuttaviin tekijöihin liittyen on saatavilla.

Opinnäytetyön tuotosta, eli kolmiosaista videosarjaa varten laadittiin käsikirjoitus opinnäytetyön kirjallisen tuotoksen pohjalta. Käsikirjoituksessa hyödynnettiin teoriasta poimittuja keskeisimpiä ja helposti ymmärrettäviä elementtejä. Koska taustalla oleva teoria on laaja suhteessa videoiden suunniteltuun pituuteen, käsikirjoituksen ja videoiden ensisijaisena tavoitteena oli herättää katsojan mielenkiinto aiheeseen sen sijaan, että ne kattavasti käsittelevät kaiken teoriasta.

4.3 Toteutus ja julkaisu

Videoihin haluttiin sisällyttää hoitotyön elementtejä, jotta niiden visuaalinen ilme yhdistyisi selkeästi terveysalaan ja sairaanhoitajatutkintoon. Käsikirjoitus suunniteltiin asiapitoiseksi, mutta videoihin pyrittiin tuomaan myös luovuutta. Kuvaukset toteutettiin Tampereen ammattikorkeakoulun opetukseen ja itseharjoitteluun tarkoitetuissa harjoitusluokissa, sekä koulun yleisissä tiloissa.

Videot muokattiin PowerDirector 365 -sovelluksella, jonka maksullinen versio mahdollisti paremman kuvamanipulaation ja tekijänoikeusvapaan musiikin käytön. Videoihin lisättiin manuaalisesti tekstitykset ääniraidan ajoittaisen epäselvyyden vuoksi sekä saavutettavuuden parantamiseksi, jotta ne olisivat kaikille katsojille mahdollisimman esteettömiä.

Valmiina tuotoksena on kolmiosainen videosarja, joka koostuu informatiivisesta osuudesta sekä terveysalan opiskelijoille ja harjoitteluohjaajille suunnatusta sisällöstä. Videoiden väliin lisättiin pieniä yhtenäistäviä elementtejä, joiden avulla ne muodostavat sujuvan kokonaisuuden, vaikka kukin video käsittelee hieman eri osa-alueita opinnäytetyön aiheesta.

Videosarja julkaistaan sosiaalisessa mediassa TikTokissa sen jälkeen, kun kirjallinen osuus on tallennettu Theseukseen. TikTok-alustalla videomateriaali on vapaasti hyödynnettävissä. Kommentointioikeus poistetaan videoiden julkaisun yhteydessä, sillä opinnäytetyön tekijöiden ei ole tarkoitus käydä keskustelua videoista. Jokaisen videon yhteyteen lisätään pysyvä linkki opinnäytetyön kirjalliseen osuuteen.

TikTok on vuonna 2018 julkaistu, kiinalaisen ByteDance-yhtiön kehittämä mobiilisovellus (Sihvonen & Manninen 2024, 49). TikTokissa voi sekä julkaista että katsoa lyhyitä videoita, jotka vaihtelevat erikoistehosteisista tanssivideoista aina uutisvideoihin asti. Julkaistuja videoita on mahdollista jakaa ja kommentoida muiden käyttäjien toimesta. Viime vuosina TikTokin rooli poliittisessa vaikuttamisessa on korostunut valtakunnallisesti (Pelevina ja Sihvonen 2023).

Pew Research Centerin tekemässä tutkimuksessa kartoitettiin nuorten suosimia sosiaalisen median alustoja (Vogels, Gelles-Watnick & Massarat, 2022). Tulosten mukaan YouTubea käytti 95 %, TikTokia 67 % ja Instagramia 62 % vastaajista (Vogels ym., 2022). Vaikka YouTube oli selvästi suosituin alusta, videosarjan julkaisualustaksi valittiin TikTok. Valinnan perusteena oli se, että TikTokiin julkaisuja videoita jaetaan usein myös Instagramissa, mikä todennäköisesti laajentaa videosarjan tavoitavuutta.

5 EETTISYYS

Arene ry eli ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto toimii korkeakoulupolitiikan edunvalvojana, sekä se luo ammattikorkeakouluille tasokkaat työelämälähtöiset edellytykset (Arene ry n.d.). Arene ry on luonut ammattikorkeakouluille opinnäytetöiden eettiset suositukset, jotka perustuvat lakiin sekä kansainvälisiin tutkimuseettisiin perusteisiin. Arene ry:n luomien suositusten mukaan opinnäytetyön tekijän tulisi hallita opinnäytetyötä tehdessään hyvät tieteelliset käytänteet (HTK), tieteellisen käytännön vastuut, ihmisiin kohdistuvan tutkimuksen yleiset periaatteet sekä eettisen arvioinnin lähtökohdat huomioiden opinnäytetyön tarpeellisuuden. (Arene 2020.)

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) mukaan hyvän tieteellisen käytännön periaatteet edellyttävät, että tutkimus toteutetaan rehellisesti, huolellisesti ja tarkasti. Tämä tarkoittaa sitä, että tutkimusprosessissa noudatetaan avoimuutta ja vastuullisuutta kaikissa vaiheissa, mukaan lukien aineiston hankinta, analysointi ja raportointi. TENKin näkökulmasta tämä pätee myös silloin, kun opinnäytetyössä ei suoriteta ihmistutkimusta. Tällöin eettiset periaatteet, kuten lähteiden asianmukainen käyttö ja tekijänoikeuksien huomioiminen, ovat edelleen olennaisia ja ne tulee ottaa huomioon koko työprosessin ajan. (TENK 2023.)

Opinnäytetyön tekijän on myös huomioitava mahdolliset tutkimuseettiset lausuntotarpeet. TENKin ohjeistuksen mukaan, vaikka tutkimus ei kohdistuisikaan ihmisiin, on tärkeää varmistaa, että kaikki käytetty aineisto on hankittu laillisesti ja käytetty asianmukaisesti, esimerkiksi tekijänoikeuksien osalta. Tämä koskee erityisesti kuvia, musiikkia ja muita materiaaleja, joiden käyttöön tulee olla asianmukaiset oikeudet. Jos käytetään maksullisia työkaluja tai palveluita, niiden käyttöoikeudet tulee myös varmistaa ja dokumentoida oikein. (TENK 2023.)

ChatGPT-sovellusta hyödynnettiin lähteiden etsinnässä, sillä se tarjosi monipuolisia vaihtoehtoja eri lähdetyypeistä, kuten kirjoista ja tutkimusartikkeleista, mikä mahdollisti kattavamman ja laaja-alaisemman tiedonhaun.

PowerEditor 365 valittiin videosarjan muokkausalustaksi, koska sen omistaja CyberLink on sitoutunut toiminnassaan kunnioittamaan kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia sekä noudattamaan korkeita yritys vastuun standardeja, mukaan lukien ympäristöön ja sosiaalisiin kysymyksiin liittyviä velvoitteita. (CyberLink a, n.d.). Sovellus kuitenkin tallentaa tiedostot pilvipalveluun, jonka käyttö kuluttaa merkittävästi energiaa. Tämä tarkoittaa, että sekä videoeditointi että pilvipohjainen tallennus voinee osaltaan kasvattaa hiilijalanjälkeä. Sovelluksesta valittiin maksullinen versio, joka oli opinnäytetyön tekijöille omakustanteinen.

Videon taustamusiikki valittiin PowerDirector 365 -sovelluksen CyberLink-musiikkikirjastosta, jonka sisältämät kappaleet ovat tekijänoikeusvapaita ja soveltuvat käytettäväksi ilman erillistä lisenssiä. Muut PowerDirector 365:n tarjoamat musiikkikirjastot eivät olleet varteenotettavia vaihtoehtoja, sillä esimerkiksi Metan musiikkikirjasto on rajoitettu siten, että sen sisältämää musiikkia voidaan julkaista ainoastaan Metan omistamissa sovelluksissa, kuten Instagramissa ja Facebookissa. (CyberLink b, n.d.)

6 LUOTETTAVUUS

Luotettavuuden varmistamiseksi opinnäytetyössä käytettiin huolellisesti laadittuja teksti- ja lähdeviittauksia Tampereen ammattikorkeakoulun kirjallisen raportoinnin oppaan mukaisesti. Opinnäytetyön tekijät allekirjoittivat opinnäytetyösopimuksen, joka velvoittaa noudattamaan hyvän tieteellisen käytännön periaatteita sekä sovittuja pelisääntöjä, kuten aineistojen käyttöoikeuksia, vastuunjakoa ja aikataulua. (Arene 2020, 6.) ChatGPT:n tarjoamia lähteitä arvioitiin näiden käytäntöjen perusteella.

Lisäksi opinnäytetyö tarkistetaan plagiaatintunnistusjärjestelmässä ennen arviointia ja julkaisua (Arene 2020, 7). McMillan ja Weyers (2012, 5) määrittelevät plagioinnin toisen henkilön ideoiden tai työn esittämiseksi omana. Plagioinnin välttämiseksi tulee varmistaa, että käytettävien kuvien, musiikin ja muiden materiaalien tekijänoikeudet on huomioitu.

Hyvän tieteellisen käytännön periaatteiden mukaan Kylmän ja Juvakan (2007, s.127–129) laadullisen terveystutkimuksen luotettavuuskriteerit kuten siirrettävyys, reflektiivisyys ja uskottavuus toimivat tässä opinnäytetyössä ohjenuorana. Siirrettävyydellä tarkoitetaan, että työn tulokset ovat sovellettavissa laajemmin kuin vain sen välittömässä kohderyhmässä. Tässä opinnäytetyössä siirrettävyyttä vahvistettiin varmistamalla, että tuotos eli TikTok-videosarja on olennainen paitsi terveysalan opiskelijoille, mutta myös heidän ohjaajilleen eri toimintaympäristöissä.

Reflektiivisyys ilmeni opinnäytetyöprosessin aikana jatkuvana oman työn, sisältövalintojen ja mahdollisten ennakoasenteiden tarkasteluna, ja nämä havainnot dokumentoitiin osaksi prosessia. Tämä lähestymistapa lisäsi työn avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Uskottavuus puolestaan tarkoitti sitä, että opinnäytetyön havainnot ja päätelmät perustuivat huolellisesti hankittuun tietoon ja tarkoin valittuihin lähteisiin. Uskottavuutta pyrittiin vahvistamaan hyödyntämällä olennaisia ja ajantasaisia lähteitä sekä arvioimalla kriittisesti työn sisältöä ja lopputuotosta koko prosessin ajan.

Mikäli hyvän tieteellisen käytännön (HTK) loukkausepäilyjä ilmenee, asiasta ilmoitetaan ammattikorkeakoulun rehtorille, joka päättää, onko tarpeen käynnistää HTK-prosessin mukainen selvitys. HTK-loukkaus tarkoittaa tutkimusta vahingoittavaa, epäeettistä tai epärehellistä toimintaa. (Arene 2020, 7).

Osa opinnäytetyössä käytetyistä lähteistä on yli kymmenen vuoden takaa, mutta ne valittiin huolellisesti niiden teoreettisen merkityksen vuoksi. Psykologiset ilmiöt ja teoriat eivät yleensä vanhene nopeasti, vaan ne tarjoavat edelleen arvokasta pohjaa nykytutkimukselle ja sen kehitykselle. Esimerkiksi Golemanin (1997, 1999) tunneälyteoriat ovat relevantteja, sillä uudemmat tutkimukset nojaavat yhä samoihin teoreettisiin lähtökohtiin. Lisäksi vanhempien teorioiden rinnalle pyrittiin löytämään ajankohtaisinta ja uusinta tietoa, jotta teoreettinen viitekehys olisi mahdollisimman kattava.

Opinnäytetyössä hyödynnettiin myös poikkileikkaustutkimuksia, vaikka niiden rajoitteet tunnistettiin. Poikkileikkaustutkimuksissa syy-seuraussuhteiden todentaminen voi olla haastavaa, eivätkä tulokset aina ole yleistettävissä koko kohdejoukkoon. Tämä johtuu siitä, että osallistujat eivät välttämättä edusta koko populaatiota, mikä voi lisätä mittausvirheitä ja rajoittaa tiedonkeruun luotettavuutta. Tästä huolimatta poikkileikkaustutkimukset tarjosivat arvokasta tietoa vuorovaikutuksen keskeisistä elementeistä. Ne auttoivat tunnistamaan ja korostamaan niitä tekijöitä, joilla on merkittävä rooli oppimisprosessissa ja ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa.

7 POHDINTA

Opinnäytetyön tuotoksena syntyi kolmiosainen videosarja, joka onnistui havainnollistamaan opinnäytetyön teoreettista taustaa ja vastaamaan keskeiseen kysymykseen: mitä tekijöitä tulisi huomioida opiskelijan yksilöohjauksessa terveystieteen alan ohjatuissa harjoitteluissa. Työssä käsiteltiin ohjaukseen vaikuttavia tekijöitä, mutta painopiste oli erityisesti niissä piirteissä, joihin sekä opiskelija että ohjaaja voivat omalla toiminnallaan vaikuttaa.

Opinnäytetyössä ei pyritty määrittelemään, mitkä ominaisuudet tekevät opiskelijasta hyvän opiskelijan tai harjoitteluohjaajasta hyvän ohjaajan. Esimerkiksi opiskelijan motivaatiota ei voida ulkoapäin määrätä, mutta häntä voidaan ohjata reflektoimaan omaa motivaatiotaan harjoittelujen aikana.

Erityisen onnistuneena voidaan pitää sitä, että opiskelijaohjausta tarkasteltiin laajasti eri näkökulmista, ottaen huomioon sekä opiskelijan että harjoitteluohjaajan vastuun vuorovaikutteisessa ohjausprosessissa. Teoreettiset lähtökohdat kattoivat muun muassa asetukset, lait ja direktiivit, jotka eivät välttämättä näy konkreettisesti opiskelijaohjauksen arjessa, mutta jotka määrittävät ohjaukseen liittyviä velvollisuuksia ja laadullisia vaatimuksia.

Opinnäytetyön teoreettisiin lähtökohtiin liittyen löytyi useita ohjaajille suunnattuja oppaita sekä ohjauksen laatusuosituksia. Lisäksi aiheesta on tehty runsaasti tutkimuksia, joista osa käsittelee erityisesti ohjausta sairaanhoitajien ohjatuissa harjoitteluissa. Kuitenkin näiden tutkimusten ja oppaiden käytännön näkyvyys ja soveltaminen on vähäistä. Tämä herättää kysymyksen aiheen merkittävyydestä – miksi olemassa oleva tieto ei näyttäydy käytännössä? Olisiko tarpeen kehittää harjoitteluohjaajille suunnattuja oppaita käytännönläheisemmiksi ja paremmin sovellettaviksi?

Aiheeseen liittyen löytyi myös useita väitöskirjoja ja tutkimuksia, jotka tarkastelevat opiskelijaohjausta ja sairaanhoitajien harjoitteluita eri näkökulmista. Lähteiden yhteisenä piirteenä oli se, että ne käsitelivät opiskelijaohjaukseen liittyviä tekijöitä ja ilmiöitä, mutta niiden käytännön vaikutukset opiskelijaohjaukseen näyttäytyivät vaihtelevina.

Lyhyiden videoiden kuvaaminen osoittautui haastavaksi, sillä laajasta teoriasta piti valita vain keskeisimmät elementit, jotta videoiden pituus pysyisi kohtuullisena ja sisältö helposti omaksuttavana. Haasteena oli, että yksittäiset repliikit saattoivat jäädä irrallisiksi laajemmasta teoreettisesta viitekehystä, mikä vaikeutti ilmiöiden kuvaamista. Ilman kontekstia esitetyt ilmiöt saattoivat vaikuttaa provosoivilta tai kömpelöiltä, mikä herätti kysymyksen siitä, oliko videoiden erottaminen teoriasta eettisesti ja informatiivisesti perusteltua.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Opinnäytetyön perusteella voidaan todeta, että videosisältöjen käyttö tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia teoreettisen tiedon omaksumisen ja opiskelijoiden oppimisprosessin tueksi. Erityisesti lyhyet videot voivat tiivistää monimutkaisempia teoreettisia käsitteitä ja tehdä ne ymmärrettävämmiksi ja helpommin sisäistettäviksi. Kuitenkin videoiden ja laajemman teorian välinen yhteys nousi haasteeksi, sillä yksittäiset videolla esitetyt repliikit jäivät helposti irrallisiksi laajemmasta teoreettisesta kontekstista. Tämän vuoksi videoiden sisällön oikeellisuus ja ymmärrettävyys on arvioitava huolellisesti, jotta katsojalle ei muodostuisi aiheista vääristynyttä käsitystä.

Tässä vaiheessa on tärkeää varmistaa, että videosisällöt tarjoavat kattavan ja kontekstualisoidun näkökulman teoreettisiin käsitteisiin. Yksi keino olisi liittää videoihin lyhyitä tekstimuotoisia tiivistelmiä tai kuvamateriaalia, jotka syventäisivät katsojan ymmärrystä ennen tai jälkeen videon katsomisen. Tämä auttaisi katsojaa hahmottamaan laajemman kontekstin ja saamaan syvempää ymmärrystä esitellyistä ilmiöistä.

Opinnäytetyön teoreettiset lähtökohdat, erityisesti Golemanin tunneälyteoria, ovat aiheellisia videosisältöjen kehittämisen kannalta. Ne tarjoavat syvällistä pohdintaa siitä, miten opiskelijat omaksuvat tietoa ja miten tunneäly vaikuttaa vuorovaikutustilanteisiin. Videosarjan tuottaminen ei ole vain tiedon välittämistä, vaan myös tunteiden ja vuorovaikutustaitojen huomioimista oppimisprosessissa. Tunteiden tunnistaminen ja hallinta on keskeinen osa sekä videoiden sisällöntuotannossa että niiden vastaanottamisessa. Siksi videosisällöissä tulisi keskittyä siihen, miten oppija voi yhtyä käsiteltäviin teemoihin omien kokemustensa ja tunteidensa kautta.

Reflektiivisyyden merkitys korostui myös opinnäytetyössä, ja tämä periaate tulisi huomioida videoiden kehittämisessä. Reflektiivisyyden avulla voidaan tarkastella videosisältöjen ja teorian suhdetta, jolloin molemmat tekijät vahvistavat toisiaan. Videoiden sisältöä ja teoreettisia näkökulmia olisi hyvä arvioida ja kehittää jatkuvasti. Tässä voisi hyödyntää interaktiivisia elementtejä, kuten pohdintatehtäviä tai

kysymyksiä, jotka haastavat katsojaa reflektoimaan käsiteltyjä teemoja ja antamaan palautetta.

Kehittämissuhteena voisi olla myös opinnäytetyön teoreettisen pohjan laajentaminen. Esimerkiksi vuorovaikutuspsykologian ja sen neurobiologisten pohjien tutkiminen voisi tuoda lisää syvyyttä siihen, miten ihmisen aivot reagoivat vuorovaikutustilanteissa. Tämä syventäisi ymmärrystä siitä, miksi ja miten vuorovaikutus vaikuttaa oppimiseen ja käyttäytymiseen, ja miten tätä tietoa voitaisiin soveltaa videoiden pedagogiseen sisältöön. Tällainen monialainen lähestymistapa voisi rikastuttaa opinnäytetyön tuloksia ja auttaa luomaan entistä kokonaisvaltaisempia oppimiskäytäntöjä.

Eettisten kysymysten osalta on tärkeää varmistaa, että videosisällön tuottamisessa ja jakamisessa otetaan huomioon saavutettavuus ja ympäristövaikutukset. Opinnäytetyössä pohdittiin myös avoimen lähdekoodin ohjelmistojen roolia tiedon jakamisessa tasa-arvoisemmin sekä kaupallisten työkalujen käytön eettisiä kysymyksiä. Jatkossa olisi tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että videosisältöjen jakelualustat ja teknologiat ovat avoimia ja saavutettavia kaikille käyttäjille. Samalla videosisältöjen ekologinen kestävyys tulisi ottaa tarkempaan tarkasteluun, jotta digitaalisten työkalujen ympäristövaikutuksia voidaan minimoida.

Yhteenvetona voidaan todeta, että videosisällöllä on suuri potentiaali teoreettisen tiedon omaksumisen ja oppimisprosessin tukemisessa. On kuitenkin tärkeää, että videoiden sisältöjen ja teoreettisten käsitteiden välinen yhteys on tarkasti mietitty, jotta katsojat eivät jää käsitteellisesti hämmentyneiksi. Eettisten kysymysten, saavutettavuuden, ympäristövaikutusten ja vuorovaikutteisuuden kehittäminen tarjoavat keskeisiä kehitysalueita, joiden avulla videosisällöstä saadaan entistä suurempaa hyötyä irti oppimisessa ja käytännön soveltamisessa.

LÄHTEET

Arene ry. n.d. Verkkosivu. Viitattu 17.4.2024. <https://arene.fi/arene/>

Arene ry. 2020. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Arene. Viitattu 17.4.2024. <https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULU-JEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf?t=1578480382>

Arponen, E., Hiirikoski, R. & Kantola K. 2020. Fysioterapeuttiopiskelijoiden reflektointitaitojen kehittäminen työharjoittelussa. Teoksessa Sjögren, T. & Vuoskoski, P. (toim.) Terveystieteiden opettajan andragoginen käsikirja. Jyväskylän yliopisto liikuntatieteellinen tiedekunta. Viitattu 3.2.2025. https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/70092/Andragoginen_K%C3%A4sikirja_2020.pdf

Axley, L. 2008. Competency: A Concept Analysis. Nursing forum (Hillsdale) 43 (4), 214–222. Viitattu 26.4.2024. Vaatii käyttöoikeuden. <https://lib-proxy.tuni.fi/login?url=https%3A%2F%2Fwww.proquest.com%2Fscholarly-journals%2Fcompetency-concept-analysis%2Fdocview%2F195031400%2Fse-2%3Faccountid%3D14242>

Ammattikorkeakoululaki 14.11.2014/932. Viitattu 26.4.2024. <https://finlex.fi/eli?uri=http://data.finlex.fi/eli/sd/2014/932/ajantasa/2024-11-22/fin>

Balon, R. 2022. A Crucial Part of the Conversation in Education: Receiving Feedback. Academic Psychiatry. 46 (2), 273-275. Vaatii käyttöoikeuden. <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s40596-022-01591-7.pdf>

CyberLink a. n.d. CyberLink Global Human Rights Principles. Verkkosivu. Viitattu 24.2.2025. <https://www.cyberlink.com/stat/company/enu/human-rights-principles.jsp>

CyberLink b. n.d. CyberLink Support Center. How can I avoid getting a YouTube Content ID claim for my YouTube video. Verkkosivu. Viitattu 2.3.2025. <https://www.cyberlink.com/support-center/faq/content?id=28671>

Direktiivi 2005/36/EY. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi ammattipätevyyden tunnustamisesta. Euroopan unionin virallinen lehti 17.1.2014. Viitattu 17.4.2024. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:02005L0036-20140117&from=EN>

Direktiivi 2013/55/EU. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi ammattipätevyyden tunnustamisesta ja hallinnollisesta yhteistyöstä sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmässä annetun asetuksen muuttamisesta. Euroopan unionin

virallinen lehti 28.12.2012. Viitattu 6.4.2024. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0055>

Ehrlinger, J., Johnson, K., Banner, M., Dunning, D. & Kruger, J. 2008. Why the unskilled are unaware: Further explorations of (absent) self-insight among the incompetent. *Organizational Behavior and Human Decisions Processes*. 105 (1), 98-121. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S074959780700060X?via%3Dihub>

Goleman, D. 1997. *Tunneäly. Lahjakkuuden koko kuva*. Viides painos. Kankaanpää, J. (suom.) Helsinki: Otava Oy.

Goleman, D. 1999. *Tunneäly työelämässä*. Neljäs painos. Kankaanpää, J. (suom.) Helsinki: Otava Oy

Gopee, N. 2015. *Mentoring and Supervision in Healthcare*. 3. uud. painos. Lontoo: SAGE Publications Ltd.

Huovinen, A., Hynynen, M-A., Karhema, A., Koponen, L. & Mäkeläinen T. 2023. *Kliininen hoitotyö*. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Johnson, W.B. 2015. *On Being a Mentor: A Guide for Higher Education Faculty*. E-kirja. 2. painos. New York: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315669120>

Korhonen, S. 2008. Ohjaus siinä sivussa: työelämässä toimivien ohjaajien kokemuksia sosionomi (AMK)- opiskelijoiden harjoittelun ohjauksesta. *Diakonia-ammattikorkeakoulu*. Opinnäytetyö. Viitattu 12.1.2025.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/141198/A_20_ISBN_9789524930604.pdf?sequence=5&isAllowed=y

Kostamo, P., Airaksinen, T. & Vilkkä, H. 2022. *Kirjoita itsesi asiantuntijaksi. Opas toiminnalliseen opinnäytetyöhön*. E-kirja. Helsinki: ArtHouse Oy. Viitattu 5.5.2024. Vaatii käyttöoikeuden. <https://www.ellibslibrary.com/reader/9789518849110>

Kukkohovi, S. Kääriäinen, M. Tuomikoski, A-M. Kuivila, H. Juntunen, J. Kaucic, M. Simonetti, V. Juskauskiene, E. Vizcaya F. & Mikkonen, K. 2020. Opiskelijaohjaajien ohjausosaaminen viidessä eri Euroopan maassa. *Hoitotiede* 32 (2), 191–203. Viitattu 20.1.2025. <https://journal.fi/hoitotiede/article/view/128472/77595>

Kruger J & Dunning D. 1999. Unskilled and unaware of it: how difficulties in recognizing one's own incompetence lead to inflated self-assessments. *Journal of Personality and Social Psychology*. 77 (6). 1121-1134. Viitattu 10.1.2025. Vaatii käyttöoikeuden. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/10626367/>

Kylmä, J. & Juvakka, T. 2007. Laadullinen terveystutkimus. E-kirja. Vaatii käyttöoikeuden. Helsinki: Edita Prima Oy.

Lääkärin etiikka. 2021. Suomen Lääkäriliitto. E-kirja. 8. painos. Lahti: Painotalo Plus Digital Oy. Viitattu 13.2.2025. <https://www.laakariliitto.fi/laakarin-etiikka/>

McMillan, K. & Weyers, J. 2012. How to Cite, Reference and Avoid Plagiarism at University. Pearson Education. E-kirja. Vaatii käyttöoikeuden. <https://ebook-central.proquest.com/lib/tampere/reader.action?docID=5173567>

Mikkonen, K., Riklikiene, O., Filej, B. & Kaucic, B. 2021. Edistyneen opiskelija-ohjausosaamisen moduulit I-III. QualMent. Verkkosivu. Viitattu 28.2.2025. https://www.qualment.eu/wp-content/uploads/2021/11/Advanced_Mentorship_Compences_QualMent_final_FIN.pdf

Mäntymaa, M. Luoma, I. Puura, K. & Tamminen, T. 2003. Tunteet, varhainen vuorovaikutus ja aivojen toiminnallinen kehitys. Duodecim. 119 (6), 459-465. Verkkosivu. Viitattu. 20.1.2025. <https://www.duodecimlehti.fi/duo93467>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. n.d. Korkeakoulujen ohjaus. Verkkosivu. Viitattu 19.4.2024. <https://okm.fi/ohjaus-rahoitus-ja-sopimukset>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. n.d. Korkeakoulutus ja tiede. Verkkosivu. Viitattu 19.4.2024. <https://okm.fi/korkeakoulutus-ja-tiede>

Patel, K. M. & Metersky, K. 2022. Reflective practice in nursing: A concept analysis. International Journal of Nursing Knowledge, 33, 180–187. Viitattu 10.2.2025. Vaatii käyttöoikeuden. <https://doi.org/10.1111/2047-3095.12350>

Pelevina, N., Sihvonen T. 2023. Kohti dopamiinidemokratiaa? Journalismi TikTokissa. Verkkosivu. Viitattu 8.4.2024. <https://rajapinta.co/2023/06/16/kohti-dopamiinidemokratiaa-journalismi-tiktokissa/>

Pirkanmaan hyvinvointialue. n.d. Pirkanmaan hyvinvointialue harjoittelupaikana. Verkkosivu. Viitattu 24.4.2024. Vaatii käyttöoikeuden. <https://moodle.pirha.fi/mod/hvp/view.php?id=11442>

Poznanski, J. & McLennan, J. 2003. Becoming a psychologist with a particular theoretical orientation to counselling practice. Australian Psychologist, 38 (3), 223–226. <https://doi.org/10.1080/00050060310001707247>

Ruuskanen, S. Koota, E. Timonen, L. Haapa, T. Lääperi, M. Kääriäinen, M. & Meretoja, R. 2018. Ohjaajakoulutusintervention vaikutus opiskelijaohjaajien it-searvioituun ohjausosaamiseen yliopistosairaalassa. *Hoitotiede* 30 (3), 191–202. <https://journal.fi/hoitotiede/article/view/128422>

Saaranen T., Koivula M., Mikkonen K., Hemberg J. & Salminen L. 2023. *Terveysalan opettajan käsikirja*. 3. uud. painos. Helsinki: Tietosanoma.

Sihvonen T. & Manninen V. 2024. TikTok-journalismi Suomessa. *Media & viestintä* 47 (1), 47–70. Viitattu 19.4.2024. <https://journal.fi/mediaviestinta/article/view/137083/91653>

TAMK. 2019. Opetussuunnitelma. Verkkosivu. Viitattu 7.5.2024. <https://opinto-opas-ops.tamk.fi/167/fi/89/49595/2381>

TAMK. 2021. Opetussuunnitelma. Verkkosivu. Viitattu 10.2.2025. <https://opinto-opas-ops.tamk.fi/167/fi/89/49595/2942>

TAMK. 2024. Opinnäytetyö (ohje opiskelijalle, TAMK). Verkkosivu. Viitattu 19.4.2024. <https://www.tuni.fi/fi/opiskelijan-opas/kasikirja/tamk/opiskelu-0/opinnaytetyot/opinnaytetyo-ohje-opiskelijalle-tamk#julkaiseminen>

Teuvo, S., Roto, H., Sulonen, T., Vikberg-Aaltonen, P. & Sankelo, M. 2017. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen tutkimusraportti: Terveystieteiden opiskelijoiden kielteiset kokemukset harjoittelun aikana. *Tutkiva hoitotyö* 15 (1), 10–17. Viitattu 12.1.2025. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/134385/Teuvo_Roto_Sulonen_Vikberg-Aaltonen_Sankelo.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Theseus. n.d. Theseus- ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöt ja julkaisut verkossa. Verkkosivu. Viitattu 19.4.2024. <https://www.theseus.fi/>

Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos (THL). 2024. Kulttuurisensitiivinen työote. Maahanmuutto ja kulttuurinen moninaisuus. THL. Verkkosivu. Viitattu 24.1.2025. <https://thl.fi/aiheet/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/tyon-tueksi/hyvia-kaytantoja/kulttuurisensitiivinen-tyoote>

Tiainen, A.-I. 2017. Sairaanhoidon opiskelijoiden harjoittelun ohjaajien ohjausorientaatio ja sen muutokset 1999–2010. Itä-Suomen yliopisto. Koulutuksen, humanististen tieteiden ja teologian väitöskirjat. Itä-Suomen yliopiston julkaisuja. 2017:96. Väitöskirja. Viitattu 13.1.2025. https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/17461/urn_isbn_978-952-61-2388-2.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK). 2/2023. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. TENK. Verkkosivu. Viitattu 25.1.2025. https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf?utm

Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakoululaista 18.12.2014/1129. Viitattu 17.4.2024. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141129?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=sairaanhoitaja#P4>

Varlami, E. & Bayne, R. 2007. Psychological type and counselling psychology trainees' choice of counselling orientation. *Counselling Psychology Quarterly*, 20 (4), 361–373. <https://doi.org/10.1080/09515070701633283>

Vehviläinen, S. 2020. Ohjauksen orientaatiot ja dilemmat. Opetushallitus. Verkkosivu. Viitattu 12.1.2025. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/vehvilainen-2020_ohjauksen-orientaatiot-ja-dilemmat.pdf

Vogels, E., Gelles-Watnick., R. & Massarat, N. 2022. Teens, Social Media and Technology 2022. Pew Research Center. Verkkosivu. Viitattu 5.5.2024. https://www.pewresearch.org/internet/wp-content/uploads/sites/9/2022/08/PI_2022.08.10_Teens-and-Tech_FINAL.pdf

Vähäsantanen, K. 2007. Ammatillisen opettajan ammatti-identiteetti muutoksessa. Teoksessa A. Eteläpelto, K. Collin & J. Saarinen (toim.) *Työ, identiteetti ja oppiminen*. Helsinki: WSOY, 156–176.